

Бекітемін
Қожа ахмет ясауи атындағы
Халықаралық қазақ-түрік
Университетінің ғылым және
стратегиялық даму вице-ректоры
А.Ошибаева
09 2024ж.

САПА МЕНЕДЖМЕНТІНІҢ ЖҮЙЕСІ

ЖҰМЫС НҰСҚАУЫ ЖН-СМЖ-021-2024

ҒЫЛЫМИ ӘЗІРЛЕМЕЛЕРДІ КОММЕРЦИЯЛАНДЫРУ СЕКТОРЫ БОЙЫНША ЖҰМЫС НҰСҚАУЛЫҒЫ

АЛҒЫ СӨЗ

1. Коммерцияландыру офісімен ӘЗІРЛЕНДІ ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛДІ
2. Әзірлеген — Коммерцияландыру офісінің директоры А.Исаков
3. Келісілді — Қаржы департаментінің директоры, бас бухгалтер м.а.
Қ.Төребай
— Заң бөлімінің басшысы Г.Мусаханов
— Стратегиялық даму, рейтинг және сапа орталығының
басшысы С. Кырыкбаева
4. ЕНГІЗІЛДІ — 2024 ж.
5. Тексеру мерзімі — 2026 ж.

Қызмет бабында пайдаланатын басылым

Түркістан

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық Қазақ-Түрік университеті
Сапа менеджментінің жүйесі
№ 49
ЖҰМЫС ДАНАСЫ
« 05 » 09 2024ж.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті		ЖН-СМЖ-021-2024
Сапа менеджментінің жүйесі	Жұмыс нұсқауы	
Ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыру секторы бойынша жұмыс нұсқаулығы		8 беттің 2 – беті

1. Қолдану саласы

1.1 Осы нұсқаулық университеттің Оқытушы-профессорлық құрамының (бұдан әрі-ОПҚ) ғылыми-техникалық зерттеу жұмыстары мен жобаларын жүзеге асыру, ғылыми-зерттеу жұмыстарының сандық және сапалық көрсеткіштерін арттыру және ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін (бұдан әрі-FFTҚН) коммерцияландыру саласындағы құқықтық қатынастарды реттейтін құжат болып табылады. Осы нұсқаулық университет ОПҚ-ның ғылыми-зерттеу жобаларын жүзеге асырып, одан әрі коммерцияландыруда негізгі құрал ретінде қолданылады. Бұл нұсқаулықты қолдану және орындау университеттің барлық құрылымдық бөлімдерінің ОПҚ-ы және ғылыми қызметкерлері үшін міндетті.

1.2 Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижесі дегеніміз - ғылыми немесе ғылыми-техникалық қызметті орындау барысында алынған және кез келген ақпараттық жеткізгіште тіркелген жаңа білім немесе шешімдер, ғылыми әзірлемелер мен технологияларды өндіріске енгізу, сондай-ақ жаңа бұйымдардың, материалдар мен заттардың модельдері, макеттері, үлгілері.

1.3 Зияткерлік меншік объектілері дегеніміз - зияткерлік қызмет нәтижелері және азаматтық айналымға қатысушыларды, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді дараландыру құралдары.

2. Нормативтік сілтемелер

2.1 Бұл нұсқаулық университет Жарғысы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.

2.2 Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы;

2.3 Қазақстан Республикасының «Ғылым туралы» Заңы;

2.4 Қазақстан Республикасының «Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру туралы» Заңы;

2.5 Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызметті базалық және бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру, сондай-ақ ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет пен ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызметтің нәтижелерін коммерцияландыруды гранттық қаржыландыру қағидалары;

2.6 Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Ұлттық ғылыми кеңестер туралы» Қаулысы;

2.7 Қазақстан Республикасының «Патент» Заңы;

2.8 Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңы;

2.9 Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы;

2.10 Университеттің Даму бағдарламасы

2.10 Техника және өрт қауіпсіздік ережесі;

2.10 Осы Ережеде анықталмаған мәселелер Университеттің тиісті ішкі ережелерімен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.

3. Нұсқаулықтың мақсаты

3.1 Нұсқаулықтың негізгі мақсаты, мемлекеттік, халықаралық мекемелер және жеке кәсіпорындар тарапынан ұйымдастырылатын гранттық негіздегі конкурстар арқылы университет ғалымдарының ғылыми-техникалық зерттеу жобаларының әлеуетін арттыру және ғылымның инновациялық басым бағыттарының әлемдік зерттеулерге кіруін қолдау, сонымен қатар университеттен шыққан өнеркәсіптік-инновациялық қызмет түрлерін коммерцияландыруға жәрдемдесу болып табылады.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті		ЖН-СМЖ-021-2024
Сапа менеджментінің жүйесі	Жұмыс нұсқауы	
Ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыру секторы бойынша жұмыс нұсқаулығы		8 беттің 3 – беті

3.2 ҒҒТҚН коммерцияландыру жобалары бойынша қызмет тиімділігін арттыру мақсатында, құрылымдық бөлімдер мен университет арасындағы өзара іс-қимыл тәртібін айқындайды.

3.3 Құрылымдық бөлімдер мен университетте жүргізілетін ғылыми жұмыстардың нәтижелігі үшін ашықтық, айқындылық, кәсібилік және жауапкершілік қағидаты бойынша өзара байланыс жасайды.

3.4 ҒҒТҚН коммерцияландыру саласындағы мемлекеттік саясат қағидаттарын орындауды қамтамасыз етеді.

3.5 ҒҒТҚН коммерцияландыру процесі қатысушыларының құқықтары мен міндеттерін айқындайды.

3.6 Ғылыми-зерттеу жұмыстарының деңгейін, университетпен олардың ұжымдарының, ғалымдардың ғылыми-техникалық әлеуеті мен бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

4. ҒҒТҚН коммерцияландыру жобалары процесінің қатысушылары

4.1 Коммерцияландыру офисі;

4.2 Оқытушы-профессорлар құрамы;

4.3 Құрылымдық бөлімдер;

4.4 Жоба авторлары.

5. ҒҒТҚН коммерцияландыру жобасымен жұмыс жасау бағыттары

5.1 Ғылыми әзірлемелерді іріктеу және талдау:

- Коммерцияландыру үшін перспективалы ғылыми және ғылыми-техникалық нәтижелерді іздеу, іріктеу (бұл кезеңде ғылыми әзірлемелердің нарыққа бейімделу мүмкіндігі, технологияның жаңалығы және оның қолдану салалары бағаланады);

5.2 Жоба авторларымен кездесулер ұйымдастыру:

- Коммерцияландыру жобаларының мақсаты мен ғылыми әзірлемелердің мәнін таныстыру;

- Коммерцияландыру бағытында, мемлекеттік мекемелер, өзгеде ұйымдар тарапынан ұйымдастырылатын конкурстар талаптарымен ОПҚ, ғылыми қызметкерлерді және білім алушыларды ақпараттандыру, түсіндірме жұмыстарын жүргізу;

5.3 Зияткерлік меншікті қорғау:

- Ғылыми әзірлемелерді патенттеу процесін жүргізу, патенттік өтінімдерді дайындау және тіркеу;

5.4 Инвестициялар және қаржыландыру көздерін іздеу:

- Ғылыми әзірлемелерді нарыққа шығаруға қажетті қаржыны алу үшін мемлекеттік гранттар мен субсидияларға өтінім беру;

- Венчурлық қорлар, жеке инвесторлар немесе инновациялық кәсіпорындармен қаржыландыру үшін серіктестік орнату;

5.5 Жобаларды жүзеге асыру және басқару

- ҒҒТҚН коммерцияландыру бойынша жобаны басқару, оның орындалу мерзімін және бюджеті бойынша бақылау;

- Жобаның барлық кезеңдерінде жауапты тұлғалармен байланыс орнату және оларды үйлестіру;

5.6 Ғылыми әзірлемелерді нарыққа шығару, нәтижелерді бақылау және талдау:

- Ғылыми әзірлеме нәтижелерін өндіріске енгізу, сату және сатып-алу туралы келісім-шарттар жасау;

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті		ЖН-СМЖ-021-2024
Сапа менеджментінің жүйесі	Жұмыс нұсқауы	
Ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыру секторы бойынша жұмыс нұсқаулығы		8 беттің 4 – беті

- Ғылыми әзірлемелердің нарықтағы тиімділігін және олардың сатылым көрсеткіштерін бағалау және арттыру;
- ҒҒТҚН коммерцияландыру бойынша жобаның сәттілігін және кемшіліктерін анықтау үшін нәтижелерді талдау және есеп беру (бұл кезеңде алынған табыстар мен кездескен проблемаларды шешу бойынша ұсыныстар әзірленеді)

6. Мемлекеттік және басқа мекемелер тарапынан ұйымдастырылатын гранттық конкурс мақсаты және конкурсқа қатысу тәртібі

Коммерцияландыру жобасы конкурсының мақсаты

6.1 Гранттық қаржыландыру тетіктері арқылы табыс алуға бағытталған процестер мен қызметтердің жаңа немесе жетілдірілген тауарларын нарыққа шығару мақсатында зияткерлік қызмет нәтижелерін қоса алғанда ҒҒТҚН іс жүзінде қолдануға жәрдемдесу.

6.2 Конкурстардың негізгі принциптері - процестің барлық қатысушыларының өзара іс-қимылы кезіндегі транспаренттілігі, ҒҒТҚН-нен табыс алуға тартылған адамдардың құқықтары мен мүдделеріне кепілдік беру, экономиканың басым секторларында ҒҒТҚН коммерцияландыруды экономикалық ынталандыру, білім, ғылым, өндіріс және инновациялық даму институттарының интеграциясы.

6.3 Гранттық қаржыландыру ҒҒТҚН коммерцияландыру мақсатында ғылыми зерттеулер жүргізуге, жобаны коммерцияландыруға бөлінеді.

Мемлекеттік мекемелер тарапынан ұйымдастырылған коммерцияландыру жобасының конкурсқа қатысу тәртібі

6.4 Коммерцияландыру жобаларының гранттық қаржыландыру конкурсы туралы хабарландыру беріледі.

6.5 Коммерцияландыру офисі университеттің барлық ОПҚ және қызметкерлеріне конкурс туралы толық ақпарат береді.

6.6 Коммерцияландыру офисі қажетті құжаттар және конкурс талаптары туралы ақпаратты университет сайтында, әлеуметтік желілерде жариялайды.

6.7 Конкурсқа қатысатын жоба авторларымен байланыста болып, ақпараттық, құжаттамалық сүйемелдеу көрсетеді.

6.8 Конкурсқа қатысу үшін өтінім беріледі.

6.9 Конкурс ұйымдастырушы мекеме конкурстық құжаттардың сәйкестігін тексереді.

6.10 Конкурс ұйымдастырушы мекеме технологиялық және экономикалық маркетингтік сараптама жасайды.

6.11 Ұлттық ғылыми кеңес шешім қабылдайды, ұйымдастырушы мекеме грант алушымен келісім-шартқа отырады.

6.12 Коммерцияландыру жобасын іске асыру мерзімі басталады.

7. Коммерцияландыру жобаларын іске асыру тәртібі және орындалу процесінің мониторингі

7.1 Жобаларды іске асыруды берілген грантқа және жобаны іске асырудың күнтізбелік жоспарына сәйкес жоба процесінің қатысушылары жүзеге асырады.

7.2 Жобаларды іске асыруды жобаны іске асыру туралы шартқа сәйкес, белгіленген тәртіпте университет және жобалық топ жүзеге асырады.

7.3 Жобаларды іске асыру шеңберінде сатып алынған және/немесе құрылған барлық материалдық активтер университетке тиесілі болады.

7.4 Жобаларды іске асыру шеңберінде құрылған зияткерлік меншікті пайдаланудан түсетін табыстарды бөлу университеттің ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті		ЖН-СМЖ-021-2024
Сапа менеджментінің жүйесі	Жұмыс нұсқауы	
Ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыру секторы бойынша жұмыс нұсқаулығы		8 беттің 5 – беті

7.5 Күнтізбелік жоспарларға және жобаларды іске асыру туралы жасалған шарттарға сәйкес жобалардың іске асырылу процесін бақылау мақсатында коммерцияландыру офисі жобалардың іске асырылу процесіне мониторинг жүргізеді.

7.6 Жобалар мониторингінің негізгі мақсаты жобаларды іске асыру процесі туралы дұрыс ақпарат алу және жобаларды тиімді іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында жобаларды іске асыру процесіне әсер ететін факторларды анықтау болып табылады.

7.7 Жобаны іске асыру процесінде коммерцияландыру офисі мынадай функцияларды орындайды:

- 1) жобаны іске асыру процесінің мониторингі;
- 2) жобаны іске асыру тиімділігін бағалау;
- 3) жобаның коммерциялануын қамтамасыз ету;
- 4) зияткерлік меншік объектісіне қорғау құжатын алу процесін сүйемелдеу.

8. Коммерцияландыру жобаларын іске асыру мерзімін аяқтау

8.1 Жобаларды іске асыру мерзімі аяқталғаннан кейінгі күтілетін нәтиже:

- 8.1.1 зияткерлік меншік объектісіне қорғау құжаты;
- 8.1.2 өнімнің/ жұмыстың (қызметтің)/ технологияның прототипі;
- 8.1.3 өнімді (тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді) өндіруді және сатуды ұйымдастыру;
- 8.1.4 жобаны одан әрі коммерцияландырудың әзірленген жоспары;
- 8.1.5 жобаны ілгерілету шеңберінде әлеуетті әріптестермен және тұтынушылармен жүргізілген жұмыс туралы есеп;
- 8.1.6 коммерцияландырудан түскен табысты, гранттық қаржыландырудың жалпы сомасының кемінде он пайызына жеткізу;
- 8.1.7 лицензиялық шартты және FTTҚН-ға құқықтарды басқаға беру шартын жасасу;
- 8.1.8 жобаға инвестициялар тарту.

9. FTTҚН коммерцияландыру жобасымен жұмыс жасау кезіндегі қатысушылардың қызметтері

9.1 Коммерцияландыру офисінің қызметі:

9.1.1 Университеттің салалық бағытына сәйкес бәсекеге қабілетті коммерциялық перспективалы ғылыми зерттеу жобаларын іздеу және нарыққа шығару;

9.1.2 ОПҚ-ның, факультеттердің және ғалымдардың ғылыми-зерттеу жұмыстарын дамытуға жәрдемдесу;

9.1.3 ОПҚ, ғылыми қызметкерлерді ғылыми жұмысқа тарту бойынша университеттің құрылымдық бөлімдерінің қызметін жандандыру, жобаларды коммерцияландыру арқылы ғылыми-зерттеу жұмыстарына қызығушылықты ояту.

9.1.4 FTTҚН коммерцияландыру жобаларын дамыту және авторларды ынталандыру жөніндегі іс-шараларды іске асыру;

9.1.5 FTTҚН коммерцияландыру жобаларының іске асырылуына мониторингті жүзеге асыру;

9.1.6 Мемлекеттік, халықаралық мекемелер және жеке кәсіпорындар тарапынан өткізілетін конкурстар туралы, инновациялық жобаларды қаржыландыру көздері туралы ақпарат беру және қажетті құжаттарды дайындауға қатысу, көмектесу;

9.1.7 Жобаларды іріктеу процесін ұйымдастыру;

9.1.8 Университет ғалымдарының коммерцияландыру әлеуеті бар ғылыми-зерттеу жұмыстарына талдау жасау;

9.1.9 Маркетингтік зерттеулерді жүргізу;

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті		ЖН-СМЖ-021-2024
Сапа менеджментінің жүйесі	Жұмыс нұсқауы	
Ғылыми эзірлемелерді коммерцияландыру секторы бойынша жұмыс нұсқаулығы		8 беттің 6 – беті

9.1.10 Ғылыми зерттеу жұмыстарын коммерцияландыру және зияткерлік меншікті қорғау мәселелері бойынша ақпараттық-консультациялық сүйемелдеу жұмыстарын жүргізу;

9.1.11 Инновациялық жобаларды жасауға кеңес беру, ұйымдастырушылық және техникалық жәрдемдесу, ғылыми-зерттеу, жобалау және кәсіпкерлік қызметті үйлестіруге мүмкіндік беретін құзыреттерді қалыптастыру арқылы ОПК мен ғылыми қызметкерлерді ғылыми-зерттеу, кәсіпкерлік қызметке жүйелі түрде тарту;

9.1.12 Коммерцияландыру жобаларының орындалуын бақылау, жоба аясында өндірілген өнімнің сатылуын қамтамасыз ету;

9.1.13 Коммерцияландыру жобасы аяқталғаннан кейінгі кезеңдегі жобаға қойылған жоспарлардың, есептердің орындалуын қамтамасыз ету;

9.1.14 ҒҒТҚН коммерцияландыру жобаларынан түскен табысты басқару.

9.2 ОПК, ғылыми қызметкерлердің және жоба авторларының қызметі:

9.2.1 Мемлекеттік, халықаралық мекемелер және жеке кәсіпорындар ұйымдастырылған конкурстарға қатысу;

9.2.2 Жоба соңында күтілетін нәтижелердің өндіріске ену мүмкіндігі жоғары және коммерцияландыру әлеуеті жоғары жобаларды ұсыну;

9.2.3 Конкурстық құжаттаманың талаптарына сәйкес өтінімдерді беру;

9.2.4 Мемлекеттік, халықаралық мекемелер және жеке кәсіпорындар тарапынан ұйымдастырылған конкурс нәтижесінде гранттық қаржыландыру үшін мақұлданған жобаларды Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыру;

9.2.5 ҒҒТҚН коммерцияландыру жобаларын гранттық қаржыландыру аясында бөлінген қаражатты жоба аясындағы құжаттамаларда көрсетілген мақсаттарға бағыттау;

9.2.6 Ғылыми-зерттеу жобаларын жүзеге асыру үшін, белгіленген тәртіпте келісім-шарт жасасу;

9.2.7 Зияткерлік меншік объектісіне қорғау құжатын алу;

9.2.8 Коммерцияландыру жобасы аясында өнімнің/ жұмыстың (қызметтің) технологияның прототипін жасау;

9.2.9 Коммерцияландыру жобаларын іске асыру мерзімін белгіленген тәртіпте, қойылған талапқа сәйкес орындау;

9.2.10 Жобаны іске асыру аясында және жобаны іске асыру мерзімі сәтті аяқталып, іске асыру мерзімінен кейінгі кезеңіндегі қойылатын барлық талаптарды, есептерді, жоспарларды орындау.

10. ҒҒТҚН коммерцияландыруға қатысушылардың құқықтары

10.1 ҒҒТҚН коммерцияландыруға арналған халықаралық, республикалық, гранттық конкурстарға қатысуға;

10.2 Авторлар ҒҒТҚН жасағаны және өндіріске ендіргені (пайдаланғаны) үшін сыйақы алуға;

10.3 Университет грантталушы, патент иеленуші ретінде коммерцияландырудан түскен табыстан өз үлесін алуға;

10.4 Конкурстардың шарттары мен тәртібі туралы ақпарат алуға;

10.5 Жоба авторлары университет атынан Республикалық, Халықаралық конкурстарға қатысуға;

10.6 Авторға қызметтік өнертабыс, пайдалы модель, өнеркәсіптік үлгі үшін сыйақы төлеу мөлшері, шарттары мен тәртібі автор мен жұмыс беруші арасындағы келісімде айқындалады.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті		ЖН-СМЖ-021-2024
Сапа менеджментінің жүйесі	Жұмыс нұсқауы	
Ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыру секторы бойынша жұмыс нұсқаулығы		8 беттің 7 – беті

11. Коммерцияландыру жобаларын іске асыру ережелер

11.1 Грант қаражаты екінші деңгейдегі банктердегі арнайы эскроу-шотта орналастырылады.

11.2 Күнтізбелік жоспардың, шығыстар сметасының және әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштердің жоспарланған іс-шаралары қатаң орындалады.

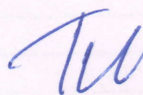
11.3 Грант қаражатының әрбір траншы игерілгеннен кейін аннотациялық есеп беріледі.

11.4 Аннотациялық, жылдық және қорытынды есептер ұсынылады.

11.5 Жобаның камеральдық, көшпелі және гранттан кейінгі мониторингі жүргізіледі.

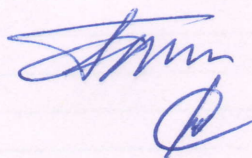
КЕЛІСІЛДІ:

Қаржы департаментінің директоры,
бас бухгалтер м.а.

Қ.Төребай

Заң бөлімінің басшысы

Г.Мусаханов

Стратегиялық даму, рейтинг және сапа орталығының басшысы

С. Кырыкбаева

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті		ЖН-СМЖ-021-2024
Сапа менеджментінің жүйесі	Жұмыс нұсқауы	
Ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыру секторы бойынша жұмыс нұсқаулығы		8 беттің 8 – беті

Φ-СМБ-004

ТАНЫСУ ПАРАҒЫ

[illegible]